

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

ANY 2014

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

PROJECTES I ACTIVITATS PER ÀMBITS

Comunicació i sensibilització

Programa de formació i investigació

Programa de Suport a las famílies

Programa de Suports personals

INTRODUCCIÓ

L'Associació Aprenem per la Inclusió de les persones amb Trastorn de l'Espectre Autista, és una associació nascuda l'any 2006 per iniciativa d'un col·lectiu de famílies amb l'objectiu de defensar els drets dels nostres fills i filles, i de sensibilitzar el conjunt de la societat catalana sobre la realitat de l'autisme. Al 2014 hem arribat a la xifra de 297 persones associades a tot el territori català.

Els casos d'autisme es presenten amb una prevalença d'un de cada 150 naixements. No parlem, doncs, d'un trastorn infreqüent ni d'una malaltia rara, sinó que l'autisme és més habitual en la població pediàtrica que el càncer, la diabetis, l'espina bífida o la síndrome de Down.

Ens mou la voluntat de defensar els drets i la dignitat de les persones amb trastorns de l'espectre autista, de promoure la seva inclusió escolar, laboral i social; de garantir-los el tractament terapèutic més adequat i conforme amb les evidències científiques; d'oferir a les famílies suport i acompanyament, i de contribuir a millorar la resposta que la nostra societat dóna a aquest col·lectiu.

Amb aquesta finalitat durant l'any 2014 hem desenvolupat una sèrie de projectes i iniciatives agrupats en els àmbits de:

- Comunicació i sensibilització
- Formació i Investigació
- Suport a les famílies
- Suports Personals

COMUNICACIÓ, SENSIBILIZACIÓ I RELACIONS INSTITUCIONALS

COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

1) Activitats de sensibilització

Sensibilitzar i difondre informació sobre les característiques del trastorn és una tasca important, ja que, transformar les mirades sobre les persones amb TEA facilita la seva inclusió com a ciutadans de ple dret. Durant aquest any s'han dut a terme nombroses accions vinculades amb aquesta àrea d'intervenció permetent trencar amb estereotips i faltes creences al voltant de les persones amb TEA i les seves famílies, a més de donar a conèixer qui som i què fem des Aprenem.

Els dies 22, 23, 29 i 30 març 2014 vam tenir l'oportunitat d'estar presents a la plaça central del Centre Comercial Ànc Blau de Castelldefels construint un gran puzzle per la inclusió.

Organitzem diferents activitats amb l'objectiu de donar a conèixer la realitat de les persones amb TEA i desenvolupar un conjunt d'activitats i tallers en un espai comunitari en el qual poguessin participar nens/es i joves amb o sense TEA. Algunes de les activitats realitzades van ser: un circuit de bàsquet organitzat pel Club de Bàsquet Joventut de Castelldefels; taller

d'arts marcial per a nens/es organitzat per Mugendo Castelldefels. En aquesta activitat van participar més de 100 persones.

Una de les accions amb més repercussió i participació ciutadana, va ser la celebració del dia 2 d'abril, Dia Mundial de Conscienciació sobre l'Autisme. Organitzem una gran festa ciutadana al litoral de Barcelona sota el lema "Viu un Diumenge Blava per l'Autisme" a la qual es van sumar 11 espais del litoral que van col·laborar en aquesta festa solidària. Els participants, més de 1000, van gaudir d'una oferta d'activitats diverses: lúdiques, esportives i culturals. L'organització d'aquest acte, va permetre apropar la realitat de les persones amb TEA i les seves famílies al conjunt de la ciutadania, així com trencar amb prejudicis i falses creences i sensibilitzar la societat de les necessitats específiques del col·lectiu. Tots els espais van ser cedits de manera gratuïta diversificant el conjunt d'instal·lacions i serveis per poder celebrar la festa. Els espais col·laboradors van ser: La font de la Gran Via amb Pg. de Gràcia; MACBA; Pedralbes Center; al Poble Espanyol; la Torre Agbar; les muralles del Museu Marítim de Barcelona; al Teatre Lliure de Barcelona; la façana de l'Ajuntament de Barcelona; l'Arc del Triomf; les 3 creus del Parc Güell; la façana de la Virreina; CaixaFòrum Barcelona i Palau; Macaya de l'Obra Social de "la Caixa", el Gran Teatre del Liceu; l'edifici Xifré a Arenys de Mar.

El 27 d'Abril, vam organitzar una **Marxa Solidària** al parc de Collserola com a mostra de suport al Projecte "Road to Boston" protagonitzat per Albert Navarro, que va decidir córrer la Marató de Boston per recaptar fons que permetessin que els nens i nenes amb TEA puguin participar en activitats esportives inclusives gràcies a l'acompanyament d'una persona que els facilita el suport necessari.

Aquesta activitat va ser possible gràcies a la col·laboració de Voluntaris 2000, que ens van facilitar l'itinerari i ens van acompanyar durant tot el dia.

El **25 de Maig de 2014**, vam poder gaudir de la Gala Solidària "Concerts4Good" a l'Auditori de Barcelona. Carles & Sofia Piano Duo i la soprano Rocío Martínez amb l'Orquestra Concerts4Good, van ser els protagonistes d'aquesta gala solidària, sota la direcció de Daniel Mestre. Concerts4Good, Music on a Mission (C4G) va néixer l'any 2012 de la mà de Carles Lama i Sofia Cabruja, Artistes Steinway i un dels duos de pianistes espanyols més reconeguts a nivell internacional, amb més de 25 anys de carrera i amb una distinció honorífica d'UNICEF per la seva tasca humanitària. És una organització sense ànim de lucre dedicada a organitzar esdeveniments solidaris que permeten visibilitzar a ONG i entitats socials que treballen en qualsevol ciutat del món. En aquesta ocasió tan especial, van destinar els beneficis de la venda d'entrades a diverses entitats de Barcelona, entre elles l'Associació Aprenem.

El **26 de juny de 2014**, els Voluntaris de "la Caixa" del Barcelonès i el Vallès Occidental van organitzar l'obra de teatre "**Lou**" a benefici de l'entitat. Va ser una nit màgica per a tots els que ens van acompanyar. L'obra de teatre va ser representada per la companyia de l'associació Capacitats Integrades (+ x +). Aquesta associació s'ha dedicat a informar i sensibilitzar la societat sobre la situació real que viuen les persones amb discapacitat per intentar trencar els prejudicis i l'estigma d'aquest col·lectiu.

2) Presència en els medis

Com cada any, hem tingut l'ocasió de fer arribar la veu dels nostres socis i visibilitzar les accions realitzades des de l'associació a través de diferents mitjans tant a nivell local com nacional. Destaquem entre d'altres les següents accions:

- Entrevista a la responsable de l'entitat al gener de 2014 a "Planeta Prat" de Prat Ràdio, per aprofundir en els programes que realitza l'associació. Al novembre de 2014 vam realitzar una nova participació, en aquesta ocasió per parlar del projecte "Cinema per a tots".
- Entrevista a RNE el 6 i el 14 d'abril per presentar el projecte solidari d'Albert Navarro i la participació de l'equip Axa-Aprenem a la Titan Desert.
- Publicacions en Diari Ara, El diari, Marca.com, El Mundo de diferents articles en relació amb la participació de l'equip Axa- Aprenem a la Titan Desert i les necessitats de les persones amb TEA.
- Publicacions en Diari Sport i La Vanguardia en relació a el projecte solidari d'Albert Navarro i les necessitats de les persones amb TEA.
- Publicacions d'articles diversos en Ara.cat i l'Avantguarda en què es presentava la Festa del 2 d'abril i s'abordaven qüestions relatives a les persones amb TEA.
- Reportatge a BTV sobre el dia Mundial de conscienciació sobre l'Autisme.

3) Comunicació

En relació a la comunicació sobre les activitats de l'associació, cal destacar que s'ha continuat emetent de forma mensual el butlletí informatiu amb les principals novetats sobre els projectes de l'entitat i les activitats realitzades en els centres de recursos. De la mateixa manera, hem fet arribar diferents iniciatives i notícies d'interès a les persones associades.

D'altra banda, la web que es va dissenyar a finals de 2012, funciona a ple rendiment i s'ha consolidat com un espai dinàmic que manté informats als seus visitants sobre les activitats i projectes de l'associació i dels dos centres de recursos, amb els que compartim missió i filosofia de treball.

Durant el 2014 hem ampliat i millorat l'espai de notícies relatives al món de l'autisme, incorporant un apartat específic sobre actualitat, en què es recullen articles d'interès sobre temàtiques variades. Cal destacar que les visites a la web han augmentat significativament durant l'any 2014.

Paral·lelament, l'associació ha augmentat la seva presència a les xarxes socials a través dels seus comptes de "Facebook" i "Twitter".

De la mateixa manera, hem donat visibilitat a projectes i iniciatives protagonitzades per diferents membres de la nostra associació, com és el cas d'Albert Navarro, que igual que l'any anterior, ha protagonitzat una campanya de captació de fons a través de la seva participació en la Marató de Boston (Road to Boston). Una campanya amb impacte mediàtic i que ha permès visibilitzar els projectes que duem a terme des d'Aprenem.

Joan Carles Ávalos, un altre dels nostres associats, va participar a l'abril de 2014 a la Titan Desert, promovent la campanya TEAtreves amb la Titan a favor de la inclusió educativa dels nens i nenes amb TEA. La Titan Desert és una de les curses ciclistes més dures del món. www.teatrevesconlatitan.com

4) Relaciones institucionals

Pel que fa a les relacions institucionals, són moltes les reunions i contactes mantinguts amb diferents entitats i administracions que ens permeten teixir una xarxa de relacions que garanteixin i promoguin l'atenció integral i millora de la qualitat de vida de les persones amb TEA i les seves famílies. Destaquem a continuació, algunes d'elles:

Aquest any s'ha mantingut una intensa relació amb el departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, per donar continuïtat al projecte "L'estiu és teu" i garantir la participació de les persones amb TEA en activitats de lleure inclusiu.

Ens hem reunit amb el Departament d'educació de la Generalitat de Catalunya per seguir avaluant de manera continuada els resultats del Programa Pilot d'acompanyament a l'escolarització de nens i joves amb TEA.

Formem part de la "Taula d'entitats representatives de l'àmbit de la discapacitat intel·lectual i del desenvolupament (DID), sensorial, motriu, i dels trastorns de l'aprenentatge". Hem assistit a diferents reunions durant 2014 i hem participat en el grup de treball per a l'elaboració d'una guia per a la comunitat educativa sobre TEA; una guia de famílies i el grup de transició a la vida adulta.

En l'àrea de salut, som membres del Consell Tècnic Consultiu de Pacients de Catalunya i mantenim reunions periòdiques dins dels diferents consells en els quals formem part.

PROGRAMA DE FORMACIÓ I INVESTIGACIÓ

PROGRAMA DE FORMACIÓ I INVESTIGACIÓ

1) Formació

En l'àrea de formació durant el 2014 hem concentrat els nostres esforços en la participació de part dels membres de l'entitat en el Comitè organitzador del Congrés AETAPI. Sota el lema "Construïm capacitat: evidència, innovació i creativitat", aquest congrés va tenir lloc a Barcelona els dies 13, 14 i 15 de novembre i va reunir professionals de prestigi a nivell nacional i internacional en la investigació i intervenció amb persones amb TEA. El congrés es va desenvolupar al voltant de 3 grans blocs temàtics: Evidències clíniques en TEA; innovacions en intervenció i creativitat i qualitat de vida per a l'edat adulta.

2) Investigació

En l'àmbit de la investigació continuem col·laborant en el desenvolupament del programari per IPAD "Dia a Dia". Aquest projecte s'ha realitzat en col·laboració amb B&J Adaptacions i la Fundació Orange, entitats amb les que ens hem reunit per identificar nous projectes tecnològics que responguin a les necessitats de les persones amb TEA.

PROGRAMA DE SUPORT A LES FAMÍLIES

PROGRAMA DE SUPORT A LES FAMÍLIES

L'autisme és encara un trastorn molt desconegut a tots els nivells i sovint les famílies es troben amb molt poca informació o informacions segmentades i contradictòries. Per aquest motiu, entre d'altres, durant l'any 2014 hem mantingut i consolidat un conjunt de serveis orientats a atendre part de les necessitats del col·lectiu de famílies amb fills/es amb TEA. Serveis com ara:

1. Servei d'informació i assessorament
2. Escola de famílies
3. Sortides en família
4. Activitats d'oci en família

1) Servei d'informació assessorament a les famílies

El servei d'informació i assessorament es duu a terme a través de tres canals diferents: suport virtual, telefònic i presencial. En suport virtual a través de la pàgina WEB www.associacioaprenem.org on es pot trobar tota l'activitat de l'associació, consultar documents, recursos i notícies d'interès o contactar amb nosaltres per a qualsevol dubte, consulta o aclariment a través del correu info.aprenem@gmail.com. Durant aquest any s'han rebut i contestat un miler de consultes a través d'aquest mitjà.

Els diferents telèfons de l'associació estan a disposició de tots, per a qualsevol pregunta, dubte, comentari o aportació sobre recursos, drets, ajudes, materials o qualsevol altra informació que sigui necessària. **La mitjana de consultes telefòniques mensuals és d'unes 90.**

A nivell presencial s'han realitzat una mitjana de 10 entrevistes presencials mensuals. De la mateixa manera, cal destacar l'ampliació dels horaris dels dos punts en els quals es realitza l'atenció presencial i que són fruit del

conveni de col·laboració entre Aprenem, Aprenem Barcelona i Aprenem Maresme, mitjançant la cessió dels seus espais.

- Centre de recursos per l'autisme Maresme (CRAAM): de dilluns a divendres de 10 a 14h, a Arenys de Mar, "Edifici Xifré", 1 Pis, C / Aterive s / n)
- Centre de recursos per l'autisme Barcelona (CRAB): dimarts, dimecres i dijous de 9:30 a 13: 30h i de 16: 00h a 18: 00h, a Barcelona, c / Escultors Claperos 34 ppal.

2) Escola de famílies

Amb l'objectiu de donar suport, informar, orientar i capacitar les famílies, aquest any s'han dut a terme 3 sessions de l'Escola de Famílies:

1. "Projecte Specialisterne". Iniciativa popular nascuda a Dinamarca fa 11 anys i present actualment en 12 països, que proporciona formació i treball a persones adultes amb autisme d'alt funcionament i síndrome d'Asperger.
2. "Com construir i gestionar un Patrimoni Protegit per a persones amb discapacitat intel·lectual". El Patrimoni Protegit és una figura jurídica que permet vincular determinats béns i drets, així com el seu fruit i rendiment a la satisfacció de necessitats vitals de la persona amb discapacitat.
3. Sessió d'orientació "Mas que palabras"® de Hanen. Programa destinat a millorar les habilitats comunicatives dels nens/es amb TEA i la seva interacció en l'àmbit familiar. A la sessió es va proporcionar informació sobre els principis bàsics de la metodologia Hanen, els detalls del programa de formació i les evidències científiques que ho acrediten.

Les sessions de l'escola de famílies han tingut una durada de 2-2: 30 hores i han assistit una mitjana de 30 persones per sessió.

3) Sortides en família

Hem continuat organitzant activitats de cap de setmana per a famílies amb nens amb TEA. Aquestes activitats faciliten un espai de trobada, intercanvi i coneixement pels pares i mares, un espai de relació per als germans/es i una experiència diferent per a les persones amb TEA. En concret aquest any s'han organitzat les activitats de:

1. Cap de setmana a Campus Cerdanya, organitzada al març de 2014.
2. Cap de setmana a la Molina, organitzada a l'octubre de 2014.

Hi han participat una mitjana de 25 famílies en cadascuna de les sortides programades, sent de més de 200 persones la xifra total de participants.

4) Activitats d'oci en família

En aquest apartat, hem organitzat i desenvolupat activitats culturals, d'oci i temps lliure destinada a la participació de tots els membres de la família. Totes les activitats programades es desenvolupen en espais inclusius i tenen com a objectiu la promoció del temps lliure, la reducció de l'aïllament social i la millora de la participació social de les famílies i persones amb TEA.

De la mateixa manera són un bon escenari per trencar estigmes i falses creences, així com sensibilitzar a una part important de la població.

El **14 de juny** de 2014, una trentena de famílies van gaudir d'un dia d'oci a Port Aventura. Aquesta activitat va ser possible gràcies al suport i organització dels Voluntaris de "La Caixa". Aquesta experiència ens va permetre gaudir d'una opció d'oci inclusiu, a més d'oferir un espai d'interacció i intercanvi d'experiències entre les famílies participants. Per a molts dels participants, aquesta va ser una gran oportunitat per conèixer per primera vegada la instal·lació de Port Aventura i gaudir d'una activitat en família amb els suports necessaris. De la mateixa manera, va permetre el reforç i consolidació de vincles entre germans/es, permetent una millora en la interacció dels membres del nucli familiar.

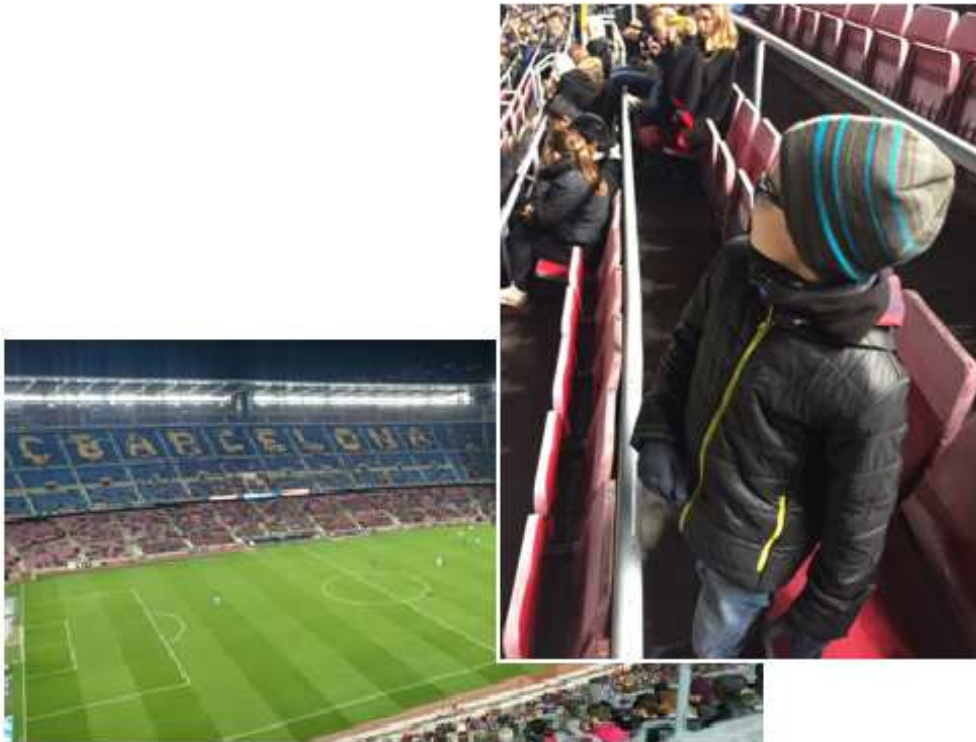

El **23 de novembre** de 2014 va tenir lloc la primera sessió de "Cinema per a tots". On vam poder oferir una activitat de cinema en família adaptada a les necessitats de les persones amb TEA i oberta a la participació del públic en general. Aquesta iniciativa va permetre oferir a les famílies un espai d'oci, d'intercanvi i diversió; fer-ho en un espai inclusiu; enfortir la xarxa de relacions i suports dins de la pròpia entitat; possibilitar un primer contacte amb el cine a persones amb TEA i promoure experiències positives entre les famílies mitjançant la dotació de recursos i suports necessaris per participar en activitats ordinàries. Per a això comptem amb el suport de professionals i voluntaris amb experiència en l'atenció i intervenció amb persones amb TEA. L'experiència va ser possible gràcies a la col·laboració de Cinemes Filmax Gran Via i Pepsico. Un total de 287 persones van participar en aquesta primera experiència.

El **16 de desembre** de 2014, gràcies a la iniciativa solidària del FC Barcelona i Benestar Social i famílies de la Generalitat de Catalunya, **18 famílies** van poder assistir al Partit Solidari entre el FC Barcelona i l'Oscà. Per a molts dels participants aquesta iniciativa els va brindar l'oportunitat d'assistir per primera vegada a un partit de futbol de primera divisió.

El **21 de desembre** de 2014, gràcies a la iniciativa del Col·legi Oficial de Detectius Privats de Catalunya, les famílies membres de l'associació van gaudir d'una activitat en família a les instal·lacions del Centre d'Estudis Joan Maragall de Badalona. Els estudiants d'aquest centre d'estudis van col·laborar amb aquesta proposta realitzant tasques de voluntariat a més, el centre ens va cedir les seves instal·lacions de manera gratuïta. A la festa dels detectius Bauet i Blaveta **25 famílies** van gaudir d'activitats per a diverses en què els nens i nenes van fer de detectius privats per un dia i van resoldre diferents proves a través d'un circuit de psicomotricitat i estimulació sensorial. Els més petits van poder gaudir al costat dels seus germans d'activitats i tallers conduïdes per professionals amb experiència en l'atenció a persones amb TEA.

PROGRAMA DE SUPORTS PERSONALS

PROGRAMA DE SUPORTS PERSONALS

Treballem per fer realitat els valors d'igualtat, inclusió, autonomia i capacitat que el marc legal garanteix, però que a la pràctica són difícils de fer realitat. És possible desenvolupar aquests principis sempre que es disposi de recursos i suports adequats i articulats de forma coordinada. Per això durant 2014 hem donat continuïtat a tres projectes que permeten desenvolupar els principis plantejats:

1. Suports per a la participació en activitats esportives inclusives.
2. Colònies en col·laboració amb l'Agència Catalana de Joventut i el Departament de Benestar Social i Família.
3. Projecte "Construïm capacitat": conveni per a l'acompanyament a l'escolarització de nens i joves amb TEA.

1) Suports par a la participació en activitats esportives inclusives.

El programa d'acompanyament per a la realització d'activitats esportives oferir assessorament, recursos i suports individuals especialitzats que possibiliten la participació de nens i adolescents amb TEA en activitats esportives inclusives adreçades a la població en general. Aquest programa està dirigit a nens/es i joves que pel seu perfil i necessitats no podrien participar en aquestes activitats sense aquest suport. Aquests suports garanteixen la seva participació en qualsevol activitat esportiva a més d'afavorir les relacions entre iguals i garantir la inclusió. De la mateixa manera, la participació en activitats esportives possibilita el treball d'hàbits saludables i ofereix un espai de descans a les famílies. Durant el 2014, **8 nens/es** s'han beneficiat d'aquest programa.

2) Colònies "L'estiu és teu"

Aprenem continua amb el projecte pilot de Suport per a la Participació de Nens i Joves amb TEA en Espais Comunitaris d'Oci i Temps Lliure en col·laboració amb el Departament de Benestar i Família de la Generalitat i

l'Agència Catalana de Joventut. Moltes famílies aposten per una oferta d'oci i temps lliure inclusiu (colònies, casals d'estiu, etc.), on el nen/a amb TEA pugui participar amb la resta de nens de la seva edat. No obstant això, aquesta opció requereix, en la majoria dels casos, de suports específics, dels serveis normalitzats no solen disposar. aquesta manca de recursos necessaris perquè les persones amb TEA puguin participar en les activitats en igualtat de condicions que la resta, fa que o bé la família no pot accedir a un respir d'aquestes característiques o bé ho faci assumint un sobrecost important. Aquest projecte permet superar aquestes dificultats, aconseguint els següents objectius i beneficis:

1. Oferir a nen/jove amb TEA l'oportunitat d'una experiència de lleure.
2. Col·laborar en la promoció de l'acceptació de la diversitat per part de la resta de la societat.
3. Oferir a les famílies cuidadores un espai de descans de la seva tasca constant de cura.

Els beneficiaris del Projecte durant l'any 2014, han estat **18 famílies** de nens/es i adolescents amb TEA que han disposat de 10 dies de colònies cada un d'ells en entorns ordinaris i acompanyats d'un monitor de suport especialitzat.

El tipus de colònies i les dates han estat escollits per les famílies d'aquesta manera s'han adaptat a les necessitats familiars i al gust específic del nen/a per diferents temàtica, aquest fet ha estat molt ben valorat.

3)Projecte "Construïm capacitat": conveni per al acompanyament de nens i joves amb TEA.

Un any més continuem gestionant el projecte "Construïm capacitat". "Construïm capacitat", és un projecte d'acompanyament a l'escolarització de nens i joves amb TEA a l'escola ordinària, amb l'objectiu de millorar la seva inclusió educativa, avantsala de la inclusió social.

El col·lectiu de nens amb autisme és el que presenta un índex d'inclusió escolar més baix a Catalunya d'entre les diferents discapacitats. El projecte constitueix una prova pilot que facilita les estratègies i els recursos necessaris per trencar barreres, fent possible i portant a la pràctica real la inclusió d'aquests alumnes amb un estil cognitiu especial.

Els alumnes amb autisme aprenen, però ho fan sota condicions concretes, amb metodologies i estratègies específiques. Per això el projecte desplega una sèrie d'eines, com la figura de coordinadora pedagògica, la coordinació escola família, l'assessorament i orientació al personal docent, els suports personals, l'ús d'ajudes visuals, etc.

Tot articulat a través del Pla Individual adaptat a cada alumne, escola i context social. En la prova pilot participen 29 nens/es de 26 centres escolars de Catalunya.

És un projecte convingut amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, iniciat el gener de 2012 i amb una durada prevista de 4 cursos.

Les propostes d'intervenció educativa i coordinació amb l'escola per a cada nen la porten a terme 13 professionals amb experiència acreditada en intervenció amb autisme. L'entitat posa a disposició de les famílies aquests professionals amb el rol de coordinadors/es a través dels contractes de serveis establerts amb les següents entitats:

- Mira'm: 4 coordinadores
- IDAPP: 2 coordinadores
- COADI: 1 coordinadores
- Teayudo: 3 coordinadores
- Asperger Catalunya: 1 coordinadora
- Aprenem Maresme: 1 coordinadora
- Professionals autònoms: 1 coordinadora

A més dels coordinadors, 14 alumnes van comptar amb personal addicional de suport facilitat per l'entitat a través de contractes de voluntariat.

Mitjançant aquest projecte esperem aconseguir una millora de les relacions socials i dels aprenentatges curriculars dels beneficiaris del projecte. De la mateixa manera esperem que aquests resultats impactin en la millora de la seva qualitat de vida i de la de les seves famílies, així com en l'índex de coneixement del trastorn entre la població escolar.

